

روایت کمال خزاری از راهبردهای سیاست خارجی ایران

احتمال افزایش برد موشکی ایران وجود دارد

◀ تهدید موجودیتی ایران به تغییر دکترین نظامی می انجامد

رئیس شورای راهبردی روابط خارجی در مقایسه تجاوز اسرائیل به ایران با عملیات وعده صادق ۲ اظهار داشت: آنچه اسرائیلی‌ها در برابر حملات موشکی ما که با ۲۰ موشک با موفقیت صورت گرفت، انجام دادند، تناسب نداشت، زیرا پدافند ایران موفق شد جلوی اکثر آن‌ها را بگیرد. این باعث شد در اسرائیل اعتراض زیادی انجام گیرد، چون انتظارات خیلی بالایی از اقدام اسرائیل داشتند. بنابراین کاملاً محسوس است که آنچه آنها در عمل انجام دادند، با عملیات ما تناسب نداشت. کمال خزاری در خصوص پاسخ ایران به اسرائیل در قالب وعده صادق ۳ به «المیادین» اظهارکرد: قطعاً ایران در زمان مناسب و به شکل مناسب پاسخ خواهد داد. آنچه در خصوص محاسبات اشتباه اسرائیلی‌ها مطرح است، این است که از ابتدا اینها محاسبات نادرستی داشتند. آنها فکر می‌کردند با حمله به غزه و لبنان می‌توانند حماس و حزب‌ا... را نابود کنند. فکر می‌کردند که با شهادت رهبران حماس و حزب‌ا... این جنبش‌های مردمی فروکش می‌کنند. وی افزود: اینها محاسبات اشتباه آنان بود. در خود اسرائیل هم خیلی‌ها به این محاسبات اشتباه اقرار می‌کنند. زیرا تفکر مقاومت و آزادخواهی را نمی‌توان با عملیات نظامی از بین برد. این تجربه بشری است. بنابراین حماس و حزب‌ا... همچنان با قوت به حرکات خود ادامه می‌دهند. می‌بینید با وجود آنکه نصرا... رهبر حزب‌ا... شهید شد، ولی حزب‌ا... با پرجاست و همین روزها هم جناب آقای شیخ نعیم قاسم، به جانشینی ایشان انتخاب شدند که ۴۰ سال است در حزب‌ا... مسئولیت دارد و به تمام جزئیات حزب‌ا... واقف است. مسلماً تحت رهبری ایشان حزب‌ا... همچنان باقوت، کار خود را ادامه خواهد داد. وزیر اسبق امور خارجه ایران در خصوص احتمال گسترش جنگ و آمادگی ایران عنوان کرد: ما آماده جنگ هستیم. البته علاقه نداریم که جنگ به کل منطقه گسترش پیدا کند. ما با حملاتی که به اسرائیل کردیم، توان بازدارندگی خود را به اثبات رسانده‌ایم. بنابراین اگر اسرائیل بخواهد به تجاوز خود ادامه دهد، طبیعتاً ما هم پاسخ خواهیم داد. خزاری در مورد معنای انتخاب شیخ نعیم قاسم به دبیر کل حزب‌ا... لبنان و تأثیرات آن بر ایران بیان کرد: آقای نعیم قاسم از قبل در صحنه سیاسی فعال بوده و توانایی‌های بالای خود را نشان داده است. باید تریک گفت به ملت لبنان و شوراییالی حزب‌ا... که ایشان را به عنوان جانشین شهید نصرا... انتخاب کردند. مقامات ایران این انتخاب را تریک گفته‌اند و بنده هم به سهم خودم این انتخاب را تریک می‌گویم. مسلماً حزب‌ا... تحت رهبری ایشان با قوت به وظایف خود ادامه خواهد داد. رئیس شورای راهبردی روابط خارجی در مورد پایبندی ایران به مسیر مذاکره برای دستیابی به توافق در موضوع هسته‌ای اظهار کرد: ما پایبند به مذاکره و توافقات قبلی خود هستیم. مشروط بر اینکه طرف‌های مقابل هم به آن پایبند باشند. متأسفانه آن‌ها پایبند نیستند و به جای مذاکره، به تحمیل تحریم علیه جمهوری اسلامی ایران ادامه می‌دهند.

رہای دینا از سلطه غرب

کمال خزاری در خصوص چشم‌اندازهای عملی ایران در روابط خود با روسیه و چین ابراز کرد: روسیه و چین دنبال یک نظم نوین جهانی هستند که دنیا از سلطه غرب خارج شود، ما هم با قدرت‌های نوظهور از جمله ایران باید در نظم نوین جهانی نقش برجسته‌ای را داشته باشیم تا دنیا دموکراتیک‌تر کرداره شود، نه آنکه از نظر مالی و سیاسی تحت سلطه غرب باشد. گام‌هایی که تا به حال در قالب سازمان شانگهای، بریکس و بانک نوین توسعه برداشته شده است، در این راستاست. ایران هم عضو آن سازمان‌هاست و تلاش می‌کند در جهت ایجاد یک نظم نوین جهانی دنیا حرکت کند. وی در ارتباط با تعویق توافقنامه همکاری راهبردی با روسیه افزود: این توافقنامه آماده است و همه ابعاد روابط ایران و روسیه را پوشش می‌دهد. قرار بود که در حاشیه اجلاس اخیر بریکس در قازان امضا شود، ولی ترجیح داده شد که در یک سفر دوجانبه این‌کار انجام‌گیرد تا اهمیت خود را نشان دهد. ان‌شاءا... این کار به‌زودی انجام می‌گیرد. خزاری در خصوص منظور خود از تغییر دکترین هسته‌ای اظهار کرد: آن موضع همچنان پابرجاست که اگر جمهوری اسلامی ایران تهدید موجودیتی شود، ما به ناچار سیاست دکترین نظامی خود را تغییر خواهیم داد.

یکشنبه ۱۳۰۸۰۵۰۳۱۳ شماره ۱۹۶۱ سال هفتم ۱ جمادی الاول ۱۴۴۶ / ۳ نوامبر ۲۰۲۴

armanmeli.ir

حل مساله فیلترینگ و حجاب با وفاق ملی

◀ **علی لاریجانی**: موضوع حجاب و فیلترینگ قابل حل است

کشور و... انسان هزینه هم می‌دهد. علی لاریجانی گفت: من تصور این است که مساله اصلی کشور ما، توسعه ملی ایران است. این توسعه، شامل بخش اقتصاد، فرهنگ، اجتماع، سیاست، دیپلماسی و... است. به نظر من چون همه این وحدت‌ها و تلاش‌ها باید حول یک هدف مهمی باشد. از این دولت‌ها می‌بیرسید که شما به دنبال چه هستید؟ حالا مثلاً وفاق کنید، می‌خواهید چیکار کنید؟ وفاق کنیم که چه بشود؟ به نظر من گمشده اصلی ما توسعه ملی ماست. مشاور مقام معظم رهبری بیان کرد: وفاق و همگرایی باید حول یک چیز محتوایی رخ بدهد. الان هم من خلأ این بحث را می‌بینم. می‌گوییم وفاق باشد، برای چه باشد و حول چه باشد؟ اینکه همدیگر را دوست بداریم که دردی را دوا نمی‌کند. این ایرادی که الان می‌گیرند این است. وفاق برای چه؟ باید بگوییم برای توسعه ملی ایران، لازم است که همه همفکر شوند. بنابراین بیاییم و یک نظریه مطرح کنیم و همه هم به آن بپیوندند. ممکن است بگویید حول محور انقلاب اسلامی، اما همه افرادی که الان افکار مختلف دارند از حرکت اسلامی‌را قبول دارند. ولی ممکن است که قرائت‌شان از حرکت فعلی انقلاب متفاوت باشد. پس بیاییم موضوعات ملموس‌تر را بیان کنیم. بگوییم که همه ما به دنبال چه هستیم؟

◀ **راه‌حل‌هایی برای فیلترینگ پیدا شده است**

علی لاریجانی در خصوص قابلیت حل مسائلی چون حجاب و فیلترینگ اظهار کرد: من فکر می‌کنم برای اینگونه مسائل کشور باید چاره جویی کرد. مگر می‌شود در عالم سیاست چیزی راه‌حلی نداشته باشد. سیاست سخت است ولی هیچوقت بدون راه‌حل نیست. این مسائل باید به‌طور واقع‌بینانه به آن نگریست. چند روز پیش جلسه‌ای با دبیر شورایعالی فضای مجازی داشتم و دیدم که راه‌حل‌هایی را برای موضوع فیلترینگ پیدا کرده بود. مشکل عمده‌ای که متدینین در مورد فیلترینگ دارند این است که تصاویر

کاهش مخاطبان اندک صداوسیما به نفع کیست؟

شیوه حذف به «شیوه» رسید

◀ **مجری شیوه: بعد از جمله حاشیه‌ساز یک مهمان، تصمیم به تعلیق گرفتند**

پنایش بر مناظره است و سیاست صداوسیما این نیست که درباره جنگ و دیگری موافق و مخالف صحبت کنند. بنابراین اتفاقات اخیر هم در تولیدنشدن برنامه‌تائیرگذار بود. البته درباره «مساله فلسطین» یک مناظره بین آقایان صادق زیباکلام و ماشاءا... شمس‌الواعظین برگزار کردیم. پیشنهاد ما این بود که درباره اتفاقات دو ماه اخیر در همان فضا برنامه بسازیم. این مجری درباره تأثیرات تعطیلی «شیوه» گفت: برنامه‌تلویزیونی نباید از ریمت بیفتد. وقتی مدتی تعطیل باشد و دوباره بخواهد شروع کند کارش سخت می‌شود. مجری «شیوه» درباره آینده برنامه ادامه داد: ریز-ماجرارا اخیر ندارم. آقای شاهمرادی مدیر شبکه چهار مشغول ریزی هستند. من نمی‌دانم تصمیم مقامات چیست.

◀ **اصولگرایان در مقابل جبلی**

نکته قابل تأمل این است که اصولگرایان هم از تعطیلی شیوه ناراضی هستند. آن‌ها که سال‌ها به‌صورت انحصاری مدعو برنامه‌های صداوسیما بودند پس از آغاز برنامه شیوه فرصت پیدا کردند تا در محیطی به‌دور از غوغا و حاشیه به طرح دیدگاه‌های خود در مقابل رقیب اصلاح‌طلب بپردازند. اکنون اصولگرایان به تعطیلی شیوه واکنش نشان دادند، برنامه‌تولیزونی نوشت: تلویزیون در چند سال اخیر، چند برنامه تلویزیونی روی آنتن آورد که جای شان همیشه در تلویزیون خالی بوده و وجودشان ضرورت دارد. یکی از آنها «شیوه» شبکه چهار بود. برنامه‌ای که تاکنون بیش از ۸۰ قسمت آن روی آنتن رفته و از بابیز ۱۴۰۱ کار خود را در رسانه ملی آغاز کرد. همان روزهایی که شاهد ناآرامی‌هایی بودیم و بسیاری از مباحث می‌پرده و صریح و شفاف روی آنتن تلویزیون مطرح می‌شدند. بسیاری از کارشناسان، پژوهشگران و سیاستمداران از ساخت این برنامه تقدیر کردند و برخی هم خواستاران شدند تلویزیون با دست‌فرمان «شیوه» به سمت برنامه‌سازی برود.

◀ **به دنبال بهانه بودند**

ظاهرا اظهارات یک مهمان شیوه فرصت خوبی برای مخالفان گفت‌وگوی آزاد بود تارآی به پایان این برنامه دهند. صحبت‌های علی انتظاری واکنش‌های زیادی را در پی

داشت که نهایتاً منجر به عذرخواهی وی و سازندگان برنامه

از مردم شد اما ماجرا به همینجا ختم نشد؛ چند روز پیش روابط عمومی دانشکده علامه طباطبایی در اطلاعیه‌ای اعلام کرد که دکتر علی (اردشیر) انتظاری رئیس دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی در پی طرح مباحثی به دور از ادبیات ایرانی و اسلامی و استفاده از تعبیرهای نادرست دربرنامه تلویزیونی «شیوه» از سمت خود برکنار شد. به نظر می‌رسد این روند کافی بود و نیازی به تعطیلی شیوه نبود اما به هر حال این برنامه باید تعطیل می‌شد و بهانه‌ای برای تحقق آن لازم بودا در آبان سال ۹۱ عطاا... بیگدلی، مجری برنامه «شیوه» با بقیه برنامه‌های صداوسیما این است که در بقیه برنامه‌های صداوسیما مجری به‌گونه‌ای نماینده نظام است و تهیه‌کننده و تولیدکننده برنامه هم چنین تلقی از مجری دارد که اگر مهمان‌ها چیزی گفتند که خلاف چهارچوب‌های نظام بودمجری واکنشی نشان دهد و چیزی بگوید انگار که در برنامه مجری سخن‌گوی رسمی نظام است طبیعی است این رویکرد به مذاق دلوایسان خوش نیامد و برخی قسمت‌های این برنامه تا به امروز به بهانه‌های مختلف پخش نشد تا در نهایت حکم به تعطیلی آن داده شد

◀ **تکرار اتفاق به افق فلسطین**

۲۱ سال گذشته هم این اتفاق رخ داد. فرارونوشت: تنها سه روز پس از آنکه پیمان جبلی در مقام رئیس صداوسیما در قاب برنامه «به‌افق فلسطین» ظاهر شد، تیم تولید این برنامه موفق از سوی مدیریت شبکه افق کنار گذاشته شد؛ پس از آن که زرمه‌های در برخی کانال‌های رسانه‌ای مبنی بر اخراج تیم تولید برنامه «به‌افق فلسطین» منتشر شد، بالاخره مهدی عرفاتی، سردبیر این برنامه در توئیتر خود نوشت: «مدیریت شبکه افق تصمیم گرفت برنامه «به‌افق فلسطین» ازشنبه ۲۰ آبانماه باگروه دیگری ادامه پیدا کند. تیم طراح و تهیه برنامه در سازمان‌اوج به این تصمیم احترام می‌گذارد.» و اینگونه تنها برنامه موفق تلویزیون در حوزه پوشش تحولات فلسطین، به دست مدیریت تلویزیون قربانی شد.مدیریتی که همه چیز بر آن تأثیر دارد، غیر از نظر «مخاطب»!

آرمان ملی

سیاست

گزارش

واگذاری نفت به نیروهای مسلح در بودجه ۱۴۰۴

یک تصمیم تکراری!

لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ همانند قصه‌ای است که در هر فصل، فصلی تازه از شگفتی و بیچیدگی در راه‌های تأمین بودجه بخش‌های گوناگونی به ویژه بودجه دفاعی برای نیروهای مسلح کشور رو می‌شود. با وجود ناترازی‌های مختلفی که در بخش‌های فراوانی از اقتصاد کشور داریم و این موضوع دولت را به قرض‌گرفتن عجیب از صندوق توسعه ملی در ابتدای کار واداشته‌امسال بار دیگر، دولت تصمیم گرفته است تا از طریق تحویل مستقیم نفت خام به نیروهای مسلح بودجه‌های عظیم این بخش را تکمیل کند یا در واقع به تقویت بنیه دفاعی بپردازد، شیوه‌ای که خاطره‌ای نامبارک از تجربیات گذشته‌را زنده می‌کند و برای مردم ایران علامت‌های سوال فراوانی را به‌وجود می‌آورد. به گفته برخی کارشناسان این اقدام نه‌تنها نشان از تغییر سیاست‌های بودجه‌ای دارد، بلکه پیچ و خم‌هایی را ایجاد می‌کند که نگرانی‌ها و انتقادهای فراوانی را برانگیخته‌است.

◀ **هدیه نفتی به نظامیان**

دولت در لایحه بودجه به میزان تولید نفت خام و میعانات گازی در سال ۱۴۰۴ اشاره کرده و میزان تولید این محصولات را ۳ میلیون و ۷۵۰ هزار بشکه در روز اعلام کرده است. مرکز پژوهش‌ها در این گزارش میزان صادرات نفت را ۱ میلیون و ۸۵۰ هزار بشکه در روز اعلام کرده که از این میزان ۵۵۰ هزار بشکه به نیروهای مسلح، ۵۰ هزار بشکه به باز پرداخت تعهدات و ۱ میلیون و ۲۵۰ هزار بشکه به دولت، صندوق توسعه و شرکت ملی نفت اختصاص پیدا کرده است. حال آنکه در لایحه بودجه سال آینده، ۱۳۴ هزار میلیارد تومان برای تقویت بنیه دفاعی به نیروهای مسلح اختصاص یافته که قرار است این رقم از طریق واگذاری نفت خام تأمین شود. به زبان ساده، این اقدام به معنی واگذاری بخشی از حاکمیت اقتصادی نفت، به نهادهای نظامی است.

◀ **تجربه دوران احمدی‌نژاد**

با وجود آنکه بر اساس قانون، فروش و صادرات نفت ایران انحصاراً در اختیار شرکت ملی نفت قرار دارد، دولت سیدابراهیم رئیسی از همان آغاز، به سلف خود یعنی محمود احمدی‌نژاد، افراد و نهادهای خاصی را وارد فرایند فروش نفت کرد. در اولین بودجه‌ای که دولت رئیسی در زمستان ۱۴۰۰ برای سال ۱۴۰۱ به مجلس ارائه داد، تبصره‌ای درج شده بود که مجوز فروش نفت را به برخی افراد، تحت عنوان «اشخاص مورد تأیید دستگاه‌های اجرایی» اعطا می‌کرد. در بودجه ۱۴۰۳ نیز، علاوه بر نیروهای مسلح، به برخی نهادهای دیگر مانند آستان قدس و صندوق‌های بازتشتی نیز مجوز صادرات نفت داده شده بود. بگذریم کمی دورتر بایستیم. باگشت به دوران دولت‌های نهم و دهم واگذاری سهم نفت به نهادهای غیرمرتبط، یادآور سیاست‌هایی است که در دهه گذشته با هدف دور زدن تحریم‌ها، اما به بهای سنگین فساد اقتصادی صورت گرفت. در آن زمان، دولت احمدی‌نژاد با هدف دورزدن تحریم‌های نفتی، فروش نفت را به افرادی که شنیده‌ام، این بود که دستگاه‌های اجرایی» واگذار کرد. این واگذاری‌ها بدون نظارت دقیق و شفافیت لازم انجام شد، و به سرعت به یکی از بزرگ‌ترین بحران‌های اقتصادی کشور تبدیل شد. پرونده‌هایی مانند فساد مسترده بابک زنجانی و فروش نفت توسط بنیاد تعاون نیروی انتظامی، نمونه‌های برجسته این رویکرد بودند. واگذاری سهم فروش نفت به بنیاد تعاون نیروی انتظامی، عملاً قانون انحصاری فروش نفت توسط شرکت ملی نفت ایران را دور زد و با هدف تأمین کسری بودجه ناجا انجام شد. اما این تصمیم با پیامدهای بیچیده‌ای همراه بود که همچنان اثرات آن به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین پرونده‌های فساد اقتصادی در ذهن‌ها باقی مانده است. با واگذاری مستقیم سهم نفت به نهادهای نظامی، دولت احمدی‌نژاد به نوعی به نفت به‌عنوان دارایی شخصی خود نگاه کرد و اصول بودجه‌بندی و مدیریت منابع استراتژیک را نادیده گرفت.

* **پیامدهای بودجه ۱۴۰۴**

از نگاه اقتصادی، واگذاری ۱۳۴ هزار میلیارد تومان از طریق فروش مستقیم نفت توسط نیروهای مسلح چندین چالش اساسی ایجاد می‌کند. نخستین چالش، افزایش عدم شفافیت در سیستم فروش نفت کشور است. بر اساس قانون، تنها شرکت ملی نفت ایران مجاز به فروش و صادرات نفت کشور است. این انحصار را به هدف حفظ شفافیت و کنترل بیشتر بر روندهای مالی و بودجه‌ای کشور ایجاد شده است. با این حال، تخصیص مستقیم سهمی از نفت به نیروهای مسلح، نه‌تنها نظارت را دشوارتر می‌کند، بلکه با ایجاد کانال‌های موازی، می‌تواند به بروز فسادهای مشابه گذشته منجر شود. در واقع، ورود نهادهای نظامی به حوزه فروش نفت و انرژی، نه‌تنها تهدیدی برای نظم و شفافیت اقتصادی محسوب می‌شود، بلکه ممکن است به شکل‌گیری کانال‌های غیررسمی فروش نفت نیز منجر شود. در بودجه سال گذشته نیز، ۲۱ درصد از کل صادرات نفت به نهادهای نظامی واگذار شد و با گذشت یکسال از این سیاست، به دلیل نبود اطلاعات شفاف و گزارشات رسمی، نتایج و پیامدهای اقتصادی این تصمیم همچنان نامشخص است. این موضوع به وضوح نشان می‌دهد که واگذاری سهم فروش نفت به نهادهای نظامی، زمینه‌ساز عدم شفافیت در مدیریت منابع استراتژیک کشور است و می‌تواند به تدریج بحران‌های اقتصادی بیشتری را به همراه داشته باشد.

◀ **اقدامی چالش‌برانگیز**

از دیدگاه اقتصادی، تخصیص مستقیم سهم نفت به نهادهای نظامی به‌عنوان تأمین منابع دفاعی، اقدامی چالش‌برانگیز است. افزایش تعداد فروشندگان نفت در بازار، عملاً مدیریت بازار را برای دولت دشوارتر می‌کند و با کاهش شفافیت در فروش نفت، احتمال بروز فساد اقتصادی افزایش می‌یابد. این اقدام در حالی انجام می‌شود که شرکت‌های خصوصی و فعالان صنعت نفت در بخش خصوصی از ورود به این حوزه منع شده‌اند و دولت حاضر به تفویض اختیار در قبال آن‌ها نیست. این تناقض آشکار، نگرانی‌ها را در مورد مدیریت منابع استراتژیک و نیز بارزدهی اقتصادی افزایش داده است. پرسش اصلی این است که آیا تصمیم برای واگذاری سهم نفت به نیروهای مسلح می‌تواند به تقویت بنیه دفاعی منجر شود یا زمینه‌ساز تکرار خطاهای اقتصادی خواهد شد؟ این تصمیم، به نوعی قمار با آینده اقتصادی کشور محسوب می‌شود؛ قمار با نفع، آن هم در اختیار نهادهایی که اساساً وظیفه‌ای در این زمینه ندارند و ورود آن‌ها به این عرصه، تنها می‌تواند به کاهش شفافیت و احتمال بروز فساد منجر شود.